

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Justificarea deflației. — Raportul dlui Radu Mandrea Președintele Consiliului de administrație al Cassei Naționale de Economii și Cecuri Poștale.

Justificarea deflației.

În decursul anului trecut, s'au încercat pentru revenirea la normalul economic, atâtea metode, câte s'au putut imagina. Noroc că spiritul inventiv al omului n'are în acest domeniu un prea mare câmp de speculație, astfel sistemele s'ar fi multiplicat și diversificat la infinit. Evident că această diversificare a sistemelor pentru revenirea la normal are o directă legătură și cu psihologia fiecărui popor. Această psihologie creată de mediul și felul de viață al fiecărei țări, contribuie de asemenea la născociri speculative în orice direcție. Astfel se explică de ce pe lângă hotărârile popoarelor cu gândire ponderată, grupate în jurul așa numitului „bloc-aur” s'au ivit, pe lângă încercarea americană care vrea să inverseze mersul lucrurilor sedusă de proporțiile câștigului de altădată și atâtea compromisuri de procedură în cari inflația sau deflația predomină într'o măsură variată.

Nimeni nu poate afirma că ceea ce s'a petrecut dela o mie nouă sute optsprezece încoace în economia popoarelor a constituit o situație normală. Ar fi prea mare cinismul și îndrăsneala celui care ar căuta să demonstreze, că

în decursul războiului nu s'a întâmplat o răsturnare în funcționarea factorilor economici. Se știe doar că imediat ce a izbucnit conflagrația, țările au fost avizate la propriile lor posibilități de viață. Așa de exemplu, deși Europa centrală era legată printr'un sistem de alianțe tinzând la lupta comună, totuși economia țărilor respective rămăsese pe propriile ei picioare. Fiecare stat se menținea în limita posibilităților sale și nu ceda aliatului decât în foarte rare ocazii. De aici s'au născut de altfel frecăturile între țările „Triplei alianțe”, frecături cari au contribuit foarte mult la terminarea războiului. Germanii cu hegemonia lor militară delăturaseră dela prada războiului cu desăvârșire pe Bulgari și Turci și admiseseră într'o măsură moderată pe Austro-Ungari. Din această măsură de neechitate s'a născut demoralizarea celor nedreptățiți, iar urmarea firească a fost catastrofa rămasă celebră care a forțat armistițiul pe frontul balcanic.

Popoarele au lucrat deci în războiu pe cont propriu din punct de vedere economic. Este adevărat că financiarmente, toate statele aliate s'au ajutat unele pe altele. Dar dacă ajutorul financiar reciproc era necesar pentru aprovizionarea cu arme și în această privință avea un rol eficace, în ce privește aprovizionarea cu alimente, adecă potențarea productivității agriculturii, ajutorul financiar nu putea contribui la mare lucru. Agricultura are un ritm definit și omul nu o poate scoate cu nimic de sub această

restricțiune, oricât ar interveni factorul financiar. Masele de oameni grămădite în toate punctele frontului trebuiau bine alimentate și nu împărțite cu bani, căci banul în această situație nu putea face nimic, de vreme ce funcția lui era sistată: nimeni nu se oferia să vândă. Astfel din râvna de aprovizionare a armatei în primul rând și a populației urbane în al doilea, s'a simțit nevoia stimulării la maximum a producției agricole prin prețuri superioare. În același timp însă, superioritatea prețurilor a operat și în câmpul producției industriale, deoarece raritatea articolelor micșorase oferta. Prețurile mari au forțat circulația fiduciară, iar aceasta la rândul ei a operat asupra acoperirii. În felul acesta anormalitatea a fost generală, căci mașina de fabricat bani a intrat și ea în funcțiune și a tot lucrat, fără să aibă altceva în vedere, decât satisfacerea nevoilor războiului direct și indirect.

Este prin urmare evident că războiul a răsturnat funcționarea mecanismului economic prin raritatea ofertei și deci prin umflarea prețurilor. Când prețul a intrat pe panta derutei, s'a ajuns la cel mai important deranjament al vieții economice: instrumentul valorii. Iar odată cu valoarea economică au fost răsturnate și toate noțiunile din domeniul valorilor spirituale. Astfel o frământare generală a cuprins lumea dela un cap la altul al ei.

Au fost scutiți Americanii de aceste frământări, pentruca să poată spune că războiul n'a adus ceva normal în economia lor și deci să fie îndreptățiți să lupte pentru menținerea prețurilor umflate? Absolut deloc. Nu numai că ei n'au fost scutiți de aceste răsvrățiri ale factorilor economici cari au bântuit Europa, ci au format chiar o colectivitate care a profitat cel mai mult de pe urma anormalității economice din timpul războiului. Americanii n'au intrat în războiu decât după patru ani de învălmășeală generală în Europa. Tot ce Europa n'a putut produce în acest timp pentru consumul general, pentrucă instalațiunile sale erau ocupate cu fabricarea armamentului, deci tot deficitul industrial al pieții, a fost livrat de Americanii. De aceea ei au fost tentați să-și mărească rapid întreprinderile. Producțiunea ame-

ricană s'a mărit astfel considerabil și nu e de mirare că fabricile au făcut astfel afaceri uriașe. Deși producțiunea s'a mărit în aceste proporții, anormalitatea situației a contribuit ca prețurile să nu sufere nici o influență, deoarece orice articole apărute, în orice cantitate, erau absorbite de piețele țărilor beligerante. America a lucrat astfel pe seama sa, aproape pentru nevoile întregii Europe. În felul acesta nu e de mirare că a avut parte de o epocă de prosperitate cum rar a cunoscut istoria.

Mai mult câștig material a avut America prin intrarea în război. Atunci a adus cu sine tot utilajul de mașini perfecționate pe care l-a plasat aliaților și cu al căror preț a debitat aurul slăbitului tezaur al acestora. Metalul galben a curs astfel gârlă spre noul continent, contribuind la lășirea faimei sale de bogăție și belșug, elemente cari apoi au provocat fenomenul emigrării pentru toți cei cari nu erau mulțumiți cu viața de până atunci.

Natural că odată cu tumultul acesta de bani năvălit spre lumea nouă, a apărut și categoria marilor risipitori. Orice American care se respecta, venea cel puțin odată pe an la Paris unde făcea furori prin cheltuiala de bani și prin luxul care-l etala. De aceea Americanul la Paris (și ce să spunem de București) devenise proverbial ca și personagiile legendare. Nu este deci de mirare că în felul acesta mirajul bogăției americane a atras multă lume, oameni buni și oameni răi, iar din dorul de ducă al celui orbit de bani și din setea de câștig a traficantilor, mai rău s'a prăvălit morala omenească.

Dacă este așa, apoi nu mai începe nici o îndoială că ceea ce s'a petrecut dela sfârșitul războiului încoace, tinzând să permanentizeze o anomalie incidentală, a constituit a doua anormalitate, suprapusă celei dintâi. Din moment ce războiul a încetat, granițele statelor s'au deschis, iar averea acumulată într-o regiune, trebuia să tindă să se împrăștie. S'a fi petrecut ceva analog cu principiul vaselor comunicante cunoscut din Fizică. Robinetele odată deschise cursul normal de revenire a intrat în funcțiune, astfel că grămada adunată începea să se topiască. Câtva timp s'a ținut piept

acestui fenomen sănătos și natural prin artificii. Așa America a inventat vânzarea pe credit, pentruca producțiunea să nu resimtă nici o frână în desfășurarea sa, ci să poată rămânea la potența provocată de războiu. Vânzarea pe credit a fost dusă atât de departe încât consumatorul devenise la un moment dat, o funcțiune contabilă din punct de vedere al capacității sale de plată. El figura în registre, dar nu mai putea fi niciodată executat. Rate mici și eșalonate pe termene îndepărtate ajutau cetățeanului să consume copios azi, ceea ce nu i-ar fi fost niciodată necesar, sau în orice caz la o epocă mult distanțată, promovând luxul nebun și desfrâul.

În afară de vânzarea în rate a produselor industriale și plasarea lor în cercul unor consumatori cari nu le-au simțit niciodată nevoia, artificiile au operat și în domeniul prețurilor. Prin imaginarea sistemelor de înmagazinare a cerealelor, America voia să impună în lume un preț care nu mai deriva din legea cererii și a ofertei, ci îl voia o organizație oarecare de trusturi sau carteluri. Ori că acest fapt, care lupta contra revenirii la normal a fost o utopie, o dovedește nereușita încercărilor de tot felul. Poolurile și Farm-boordurile americane s'au prăbușit, cuprinzând lumea agricolă producătoare, de sărăcie și de desnădejde.

La epoca în care America a recurs la artificiile de mai sus pentru a-și menține preponderanța economică obținută pe cale nenaturală, criza a fost virtual declarată, căci existența ei am demonstrat-o în cele de până acum. Dacă ea s'a declanșat numai în 1929, este pentru că s'au mai pus în luptă anumite rezerve latente și vizibile cu cari s'a făcut față debandadei, o vreme oarecare. În atmosferă criza plutea din 1925. În fața acestei situațiuni nimic nu se mai putea face. În lumina acestor evenimente ne dăm seama ușor, că America și-a construit în perioada de criză o psihologie specială, greșit încadrată în realitatea fenomenelor naturale, în care totuși persistă cu toate dovezile de neconfirmare pe care le găsește în toate ocaziunile. De aceea ea nu vrea să cedeze și nu vrea să conlucreze la stingerea unui

rău pe cari toată lumea îl detestă. Este evident însă, că o economie nu poate funcționa decât din impulsul propriilor sale svâcniri, iar omul dacă nu e chiar neputincios, nu poate face decât foarte puțin în această privință.

Prudența tradițională rezultată din experiența de veacuri (Americani sunt un popor de formațiune nouă) a detat celor mai multe dintre popoare să priviască ca ceva natural, desfășurarea crizei. Mentalitatea aceasta sănătoasă și-a făcut loc în țările cu tradiție de muncă neobosită, care a dat apoi bunăstarea progresivă și rezervele. Astfel avem blocul-aur care ajută vindecarea crizei prin metoda deflaționistă. Îndoială asupra eficacității sale nu poate să existe. Din moment ce criza a reprezentat o umflare a prețurilor ca urmare a unei flagrante desorganizări în economia popoarelor, leacul natural al ei nu poate consta decât în stârpirea ecrescențelor nemotivate, ori unde ele se prezintă. Iar deflația nu face într'adevăr altceva decât ajută să se desumfle o cangrenă care a produs febră o vreme prea îndelungată. De aceea, în criza de astăzi — pentru ameliorarea ei — numai deflația e justificată în mod logic și natural. Teoreticește se nasc ici-colea curente cari caută să încuree rațiunea. Se explică în fel și chip cum inflația poate și ea să reprezinte un leac pentru răul timpului. Dar aceste curente se potienesc ușor și logica lor schioapătă. Curentele inflaționiste suferă toate de faptul, că nu încadrează fenomenul economic în tot complexul lui, ei îl divizează în compartimente, cu credința că aceste compartimente sunt independente. Lucrând asupra unui compartiment economic, inflaționistii cred că au rezolvat problema întregă. Iluzia este astfel în plină funcționare, iar optica rațiunii deformează concluziunile.

Dar acum se naște întrebarea, de ce nici cu metodele deflaționiste nu s'a ajuns încă la rezultate concludente. Răspunsul nu este greu de dat. Deflațiunea trebuie să urmeze un curs până la tămăduirea situației, curs care e de o lungime directă cu durata anormalității. În afară de aceasta, deflația trebuie pusă să funcționeze cu eficacitate numai în anumite condițiuni a căror nerespectare, prelun-

gește scadența rezultatului. Cari sunt aceste condițiuni și cum au fost ele respectate în general, dar mai cu seamă la noi, vom căuta să analizăm într'un articol viitor.

Ing. GH. BRĂNDUȘ.

Raportul

dlui Radu Mandrea Președintele Consiliului de Administrație al Cassei Naționale de Economie și Cecuri Poștale.

Ținem să publicăm acest raport în extenso, fiind foarte semnificativ în ce privește evoluția spiritului de economie din România, cât și sentimentul de obligațiune a debitorilor români inclusiv Statul și autoritățile publice! Vom reveni asupra acestui raport, care — poate fără să vrea — este un certificat despre efectele conversiunii și mai ales a mentalității conversioniste.

Primul lucru, pe care trebuie să-l relevăm, în legătură cu politica depunerilor, este lipsa spiritului de economie în România, o constatare, care prin repetarea ei continuă, a început să devină o banalitate. Puțini bănuiesc însă cât de dramatică este această stare și ce grave sunt efectele ei, făcându-ne incapabili ca să ne formăm nu numai un capital național, dar cel puțin să scăpăm masele noastre de sărăcie, de mizerie și de foametea endemică, unică în Europa, cu toată exproprierea și improprietărea aproape gratuită a țărâniei.

O sumară comparație cu străinătatea ne va arăta recordul penibil, pe care îl deține țara noastră în mișcarea mondială a economiei. Această stare de tristă inferioritate rezultă concludent din calculul mediilor de depuneri la Cassele de Economii în raport cu numărul de locuitori al diferitelor țări. Iată:

Norvegia 16.021, Danemarca 14.587, Australia 14.447, Noua Zeelandă 14.149, Canada 13.893, Suedia 13.541, Franța 9.613, Luxemburg 9.396, Statele Unite 9.742, Italia 7.607, Germania 6.585, Cehoslovacia 5.862, Austria 5.757, Anglia 3.849, Argentina 3.644, Belgia 3.135, Finlanda 2.967, Japonia 1.586, Spania 1.517, Africa de Sud 661, Polonia 606, Bulgaria 379, Letonia 384, Grecia 236, Ungaria 219, Egipt 159, Jugoslavia 93, România 90.

Aceste cifre comparative ilustrează sarcina masei noastre.

A fost nevoie de o sforțare enormă a C. E. C.-ului pentru a realiza în astfel de condiții difuziunea ideii economiilor în marile mase. Azi C. E. C. dispune de câte un ghișeu aproape în toate localitățile țării, adică pretutindeni unde funcționează un oficiu sau agenție

poștală. Poșta și-a asumat astfel importanta funcțiune, care este răspândirea cultului economiei, prin operațiunile pe librete de economii și accelerarea vitezei de circulație a banului, prin operațiunile de cecuri poștale. Raporturile dintre C. E. C. și P. T. T., coordonate din punct de vedere erarhic și formal, sunt și trebuie să fie cât mai cordiale. C. E. C. este instrumentul de centralizare, de contabilizare și de fructificare a economiilor populare. Iar poșta este instrumentul de execuție periferică și locală a acestor operațiuni, pentru care dispune de o vastă ramificație a organelor sale și de o apreciabilă rapiditate de funcționare.

Serviciul de Economii a luat o mare dezvoltare, în cei 4 ani de când există. Mișcarea economiilor după preluarea soldului de Lei 287,028.934 — la 31 Decembrie 1930, dela vechea Cassă de Economii s'a prezentat în felul următor:

	1931	1932
Depuneri	543.924.498	733.694.667
Restituiri	205.793.208	548.707.317
Solduri anuale	337.231.290	184.987.350
Solduri totale	624.260.224	809.247.574

	1933	1934
Depuneri	1.132.258.580	1.209.322.422
Restituiri	579.760.365	935.855.920
Solduri anuale	552.498.215	273.466.502
Solduri totale	1.361.745.789	1.635.212.291

În anul 1931, toate soldurile lunare au fost creditoare, adică depunerile au fost mai mari decât restituirile.

În anul 1932, avem numai 8 luni cu solduri creditoare, pentru că în 4 luni, și anume în Mai, Iunie, Septembrie și Octombrie, s'a restituit cu 31 milioane mai mult decât s'a depus. În același timp, soldul anului 1932 a fost cel mai scăzut din toate soldurile de până acum (184 milioane).

În anul 1933, am avut soldul cel mai mare de până acum, și anume 552 milioane.

În primele 10 luni ale anului 1934 s'au depus 1209 milioane, ceea ce reprezintă cifra cea mai mare din cele înregistrate până acum (față de 543 mil în 1931, 733 mil. în 1932, 1132 mil. în 1933). Sporurile lunare însă au fost cele mai ridicate din toate sporurile de până acum. În anul 1934 toate sumele depuse în fiecare lună au trecut peste 100 milioane, în timp ce în anul trecut depuneri peste 100 milioane s'au înregistrat numai în 4 luni. Deasemenea și numărul operațiunilor de depuneri a fost destul de important, și anume 196 mii, adică cu 31 mii operațiuni mai mult decât în anul 1933. Ceea ce înseamnă un record în dezvoltarea serviciului de economii.

De altă parte, restituirile în primele zece luni, ale anului 1934 se cifrează la 935 milioane, fiind și ele cele mai urcate, față de anii precedenți. Numărul operațiunilor de restituiri s'a ridicat la 149 mii, adică inferior numărului de operațiuni de depuneri, care este de 196 mii.

În primele 8 luni ale anului 1934 am avut solduri creditoare, variind între 5 și 83 milioane. În luna Septembrie am avut un sold debitor de 20 milioane. În luna Octombrie am avut tot un sold debitor, însă scăzut la 15 milioane. Totuși, dacă totalizăm cele 10 solduri lunare, obținem un spor net de 273 milioane în cursul primelor 10 luni ale anului curent, adică cu 89 milioane mai mult decât în întreg anul 1932.

Din aceste cifre rezultă că procesul de formare al economiilor se continuă în ciuda crizei și în ciuda unor svonuri alarmante, care încearcă să demoralizeze pe deponenți.

După aceste considerațiuni generale, vom arăta care este repartitia geografică a depunerilor de economii.

Din totalul depunerilor de 1635 milioane, capitala deține proporția cea mai ridicată și anume 1144 milioane. Provinciile vechiului regat au depuneri în valoare totală de 379 milioane. Iar provinciile alipite dețin abia 111 milioane. Ceeace dovedește că în provinciile alipite mișcarea a înaintat mult mai încet decât în vechiul regat.

Județele cele mai bogate în economii sunt Prahova (42 milioane), Covurlui (34 milioane), Constanța și Ilfov (câte 28 milioane).

Iar județele cele mai sărace în economii sunt următoarele: Rădăuți (600 mii), Turda (500 mii) și Trei Scaune (200 mii).

Diferențele depunerilor de economii, între județe, sunt destul de mari, ceea ce dovedește, că avem o mare inegalitate în ritmul mișcării economiilor pe județe.

Mișcarea Deponenților.

Un alt fapt vrednic de semnalat este numărul redus al deponenților dela noi. Această disproporție va rezulta clar dintr'o comparație cu unele date statistice din străinătate.

	Numărul locuitorilor.	Num. dep. la Casele de Economii.
Belgia	8.090.189	5.366.000
Danemarca	3.550.651	2.045.521
Franța	41.834.223	20.257.997
Japonia	64.447.724	41.120.967
Olanda	7.860.000	3.270.156
Suedia	6.120.080	102.319
România	18.025.237	102.319

Față de aceste cifre, România, care are 18 milioane locuitori, se prezintă numai cu 102 mii deponenți. Ceeace dovedește cât de puțin este încă infiltrat spiritul de economie în masele largi ale popoului nostru.

Ceeace este însă și mai grav, este faptul că economiile sunt aproape cu desăvârșire urbane, elementul rural neparticipând decât într'o infimă proporție la crearea de noi capitaluri.

Anume economiile urbane se cifrează, în total la 1.433 milioane, iar economiile rurale numai la Lei 143 milioane, adică abia 10 la sută din suma depunerilor. Această situație, câțiva ani după împrăștiere și când în răstimp de 9 ani prețul cerealelor a fost chiar în România, cu toate taxele, superior prețului antebelic la valuta aur, ne indică cât de slabă este puterea de economie a țaranului român.

Dealtfel foametea, la fiecare recoltă rea, manifestare specifică a țării românești, este cea mai vădită dovadă a lipsei de rezerve monetare la țărani, căci numai ei se datorește faptul că săteanul la orice lipsă face apel la ajutorul Statului.

Economiile școlare.

Un alt fenomen destul de trist este lipsa de dezvoltare a economiilor școlare. Orice mișcare a economiilor trebuie să se îndrepte spre tineret, pentru că la ei găsim terenul cel mai prielnic pentru educația simțului de economie.

Or, dintr'o populație școlară totală de 3 milioane elevi, cât are România, abia 22 mii sunt deponenți la C. E. C., cu depuneri totale de 33 milioane Lei, ceea ce desigur reprezintă o proporție foarte redusă.

Tot ce putem face pentru remedierea acestor neajunsuri este să desfășurăm o acțiune de propagandă continuă și metodică, pentru a face o temeinică operă de educație.

Acțiunea de propagandă a culminat în anul acesta prin pregătirea și desfășurarea „Zilei Economiei”, care s'a sărbătorit în toate țările din lume, la 31 Octombrie.

Cu acest prilej, am răspândit afișe ilustrate de propagandă prin toată țara. Am distribuit broșuri cu povești instructive, orare pentru școlari și calendare pentru părinți.

Am comandat și am făcut să se filmeze, în cinematografele din Capitală, 3 filme de propagandă, inaugurând astfel în România propaganda cinematografică pentru mișcarea economiilor, care se practică în Apus cu mult succes.

Am aranjat trei expoziții de propagandă, și anume în vitrinele serviciului de Cecuri, ale librăriei Cartea Românească și ale Institutului Economic Românesc, expunând grupuri în relief, panouri, tablouri și hărți.

În fine am organizat o serie de conferințe la radio. În cadrul acestor conferințe a binevoit să vorbească și dl. Ministru de Finanțe, Victor Slăvescu.

Astfel se prezintă activitatea desfășurată de Serviciul de Economii și acestea sunt rezultatele pe care le-a obținut C. E. C.-ul contribuind la combaterea tezurizării, la reanimarea încrederii deponenților, și la dezvoltarea spiritului de economie în România.

Serviciul de cecuri poștale.

Alături de serviciul de economii, s'a înființat prin legea din 1932 un serviciu de cecuri poștale, a cărui nevoie se simțea de mult.

Din cauza unor dificultăți și întârzieri tehnice, serviciul de cecuri poștale n'a putut să fie pus în funcțiune, decât la 1 August 1933.

Prin acest serviciu s'a pus la dispoziția tuturor cetățenilor, și în deosebi a comercianților și industrișilor un sistem rapid, eficient și sigur de plăți.

Din punct de vedere al economiei naționale, serviciul de cecuri poștale prezintă două avantaje fundamentale. În primul rând, prin acest sistem de plăți se dă o pulsație mai vie circulației monetare, cece înseamnă un mare bine, în aceste timpuri de anemie financiară. În al doilea rând, tot acest sistem aduce o mare ușurare pieței financiare, prin executarea plăților pe cale de clearing, adică prin monetă scripturală, cum se numesc operațiunile contabilicești de viramente. Pe această cale, banul poate circula cu o putere înzecită și însulită, suplinind insuficiența emisiunii fiduciare.

Rezultatele obținute prin cecurile poștale sunt următoarele:

	Primele 5 luni.	Primul an.	Primele 15 luni.
Intrări	983.460.200	8 013.821.565	13.194.687 779
Eșiri	806 355.816	7 562.807.628	12 668.460.512
Mișc. gen.	1.789.816 016	10.997.135.760	25.863.538.919
Clearing	292.808.118	6.414.220.863	

Trebue accentuat, că, în ultimele 3 luni mișcarea generală a fost de peste 3 miliarde lunar. Socolită numai această cifră la o medie anuală, am obține o mișcare generală de 36 miliarde pe an. Or mișcarea progresează încontinuu și are toate șansele de a se dubla chiar, în scurt timp.

De asemenea trebue subliniat că, în ultimele 3 luni, proporția medie a clearingului față de mișcarea generală a fost de 56 la sută. Cu alte cuvinte, peste jumătate din plăți s'au făcut numerar, adică prin simple operațiuni de creditare și debitare între titularii de cont. Suma aceasta reprezintă peste 5 jum. miliarde Lei, numai în 3 luni.

Numărul total al operațiunilor și al titlurilor de conturi a crescut în felul următor:

	Nr. operat.	No. cont.
Primele 5 luni	69.571	1.259
Primul an	529.487	2.696
Primele 15 luni	800.573	3.096

Evident, toate aceste cifre grăiesc limpede; o mișcare generală de aproape 26 miliarde, în 15 luni, înseamnă nu numai un record surprinzător în analele noastre financiare, dar și inaugurarea unui nou sistem de plăți în România, cu nebănuite resurse de ușurare a Pieții banului, pentru că peste jumătate din aceste operațiuni s'au făcut fără numerar.

Astfel, experimentarea cecurilor poștale poate fi înregistrată ca un mare succes și ca un real serviciu adus publicului și economiei naționale.

Politica de plasamente.

Trecând acum la politica plasamentelor, suntem datori dela început să recunoaștem, că legislatorul din 1931 a găsit calea cea mai nimerită. Având a alege între sistemul rigid al Angliei și al Franței care impun Casselor de economii plasarea totalității sumelor depuse numai în rente de stat și între acel al libertății desăvârșite aplicat în Italia și alte țări, cu toate riscurile speculative și a investițiilor riscate, România urmând pe Belgia a ales calea intermediară, cea a libertății limitate în cadrul împrumuturilor aprobate prin lege.

Plasamentele ce este îndreptățită a face Cassa Națională de Economii se pot împărți în 4 categorii: împrumutul pe termen lung, pe termen scurt, rente și împrumutul pe lombard.

Oricât însă ar fi de prevăzător un legislator, există totuși între fixarea teoretică a unui sistem și aplicarea lui practică deosebiri din care să izvorească serioase dificultăți. Și aceasta s'a putut constata cu deosebire la împrumuturile pe termen lung. Aceste plasamente se pot face, conform art. 79 din lege, numai pe un termen de maximum 5 ani și pe baza de garanții reale: gaj, ipotecă sau venituri anumite cessionate pentru acoperirea avansului acordat. Aceste împrumuturi se pot acorda Statului, județelor, comunelor, regiilor și caselor autonome, așezămintelor de binefacere sau de interes public cultural, anumitor instituțiuni economice, și societățile de locuințe estine.

Legea enumără astfel în mod strict limitativ categoriile împrumuturilor pe care le poate acorda C. E. C.-ul numai organismele și instituțiunile de interes public putând beneficia de creditele Casei noastre, particularii fiind excluși dela orice operațiuni de împrumut pe termen lung.

Cu toate acestea, deși legislatorul a prevăzut toate măsurile de garantare și de C. E. C. este investit cu puteri excepționale de urmărire față de debitorii în restanță, totuși criza pe de o parte, indife-

rența dusă uneori până la rea voință de altă parte ne-au rezervat neplăcute surprize întru restituirea acestor împrumuturi.

Împrumuturile pe termen lung.

Câteva cifre vor explica această penibilă realitate.

La 1 Iulie 1934 aveam pe piață împrumuturi pe termen lung în valoare totală de 502 milioane. La aceste împrumuturi suma scadentă între 1 Ianuarie și 1 Iulie a fost aproape 47 milioane în contul amortizării capitalului și 14 milioane în contul dobânzilor.

Efectiv s'au plătit în perioada de mai sus, numai 7 jum. milioane pentru amortizarea capitalului și 10 milioane în contul dobânzilor. Ceeace înseamnă că ni s'a restituit numai 16,31 la sută din totalul sumelor scadente pentru amortizarea împrumuturilor pe termen lung.

Trebue subliniat că în aceste cazuri nu avem a face cu împrumuturi vechi acordate înainte de criză și înainte de conversiune. Aceste datorii datează numai din ultimii doi sau trei ani. Deasemenea nici dobânzile nu au fost exagerate sau uzurare, așa cum acestea se cunoștiau din trecut ci moderate și potrivite atât timpurilor de criză, cât și prestigiului moral al unei Case de Economie. În fine, mai trebue să arătăm că beneficiarii acestor împrumuturi nu sunt simpli particulari ce pot cădea în faliment, de pe o zi pe alta în aceste vremuri de nesiguranță a afacerilor, ei sunt autorități și instituțiuni de interes public și cultural, înjghebate pe baza unor bugete, în care debitele sunt sau trebue să fie trecute cu cea mai mare strictețe.

În fața acestei situații, ale cărei cauze nu intră în cadrul acestui expozeu ca să le examinăm, Consiliul de Administrație a fost nevoit a lua în afară de măsurile cele mai severe de constrângere și unele dispoziții de restrângere, urmate de o suspendare completă, a împrumuturilor pe termen lung, operațiunile de această categorie ne însumând în anul curent decât suma de Lei 50.916.499.

Prezența d-lui ministru de finanțe în sânul Consiliului Superior Economic nădăjduim că este o cheazășie pentru sprijinul ce îl solicităm, întru îmboldirea instituțiilor și autorităților debitoare spre a-și lichida un trecut pe cât de neplăcut pentru ele, pe atât de neliniștilor pentru lichiditatea Cassei Naționale de Economii.

În schimb însă împrumuturile pe termen scurt prevăzute la art. 79, pot fi considerate ca excelente, mobile și sigure.

Avansările pe creanțe certe.

În această categorie, intră avansurile acordate pe creanțe certe și lichide. Din punct de vedere juridic aceste operațiuni sunt cesiuni de obligațiuni contractuale, iar din punct de vedere tehnic avem de a face în aceste cazuri, cu operațiuni de scont.

Sumele se avansează pe creanțe numai atunci când termenul de scadențe este scurt, adică, variind între 3 și 12 luni, și numai atunci când debitorul este o instituțiune cu o capacitate și o tradiție de plată bine dovedită, chiar și în timpul cel mai recent precum C. E. R. și Ministerul Apărării Naționale pentru aprovizi-onări de alimente.

Prin aceste operațiuni, Cassa noastră se substituie în toate drepturile creditorilor. Ea primește toți banii ce se cuvin creditorului cedent pentru anumite furnituri.

Suntem fericiți când putem declara că am făcut cea mai bună și îmbucurătoare experiență cu aceste plasamente pe termen scurt, care sunt cesiunile de creanțe.

Din păcate renașterea creditului bancar ne-a redus câmpul de activitate, băncile fiind atrase de aceste plasamente sigure și lichide. Datorit acestui fapt, împrumuturile pe termen scurt sunt în foarte mic progres anul acesta neînsumând decât suma de Lei 372 milioane, față de Lei 368 milioane în anul 1933.

Rentele de Stat au reprezentat și mai reprezintă încă plasamentul de primul ordin, cu toată dificultatea de lombardare și piața de desfacere destul de slabă.

Efectele publice reprezintă marele avantaj de a fi foarte lichide și lombardabile, în orice moment de panică. Deasemenea titlurile de Stat aduc un venit fix și important, mai ales în raport cu valoarea lor de precizabilă de pe piața românească.

Spre a compensa restrângerea vădită a plasamentelor pe termen lung precum și a împrumuturilor pe termen scurt și spre a nu rămâne cu depuneri prea masive, improductive C. E. C.-ul a dat o mai mare atenție acestui plasament, sporind activul rentei dela Lei 453 milioane, în 1933, la Lei 604 milioane în 1934.

În aceeași direcție Consiliul de Administrație, a căutat să găsească un câmp de activitate nou în operațiuni de lombard, în condițiuni similare cu acelea ale Băncii Naționale.

În asemenea condițiuni Cassa noastră are nu numai o desăvârșită siguranță a plasamentelor dar și un prilej de a colabora cu Banca Națională, pentru menținerea cursului valorilor de Stat.

Deasemenea, prin aceste operațiuni de lombard, C. E. C.-ul a putut să sprijinească, în anul acesta, acțiunea Efortiei Spitalelor Civile, și a putut să satisfacă nevoile agriculturii și a industriei, împrumutând Creditul Industrial, pentru încheierea contractului de lână între Uniunea Sindicatelor Agricole și Asociația Fabricelor Textile.

* * *

Întreg istoricul politicei de plasamente a Cassei noastre, în ultimii trei ani, se poate rezuma în următoarea statistică comparativă:

	Anul 1932.	Anul 1933.
Sold Economii	809.247.573	1.361.745.789
Sold Cecuri	—	178.319.384
Fond de rezervă	62.397.319	68.999.809
Ef. Publ. (preț de cost)	422.290.119	453.623.747
Impr. pe termen lung	177.203.007	383.797.515
Impr. pe termen scurt	115.189.577	368.541.159
Imprumut pe lombard	320.310	316.182
Disponibil	165.047.263	449.412.454

	Anul 1934.
Sold Economii	1.635.212.291
Sold Cecuri	523.751.736
Fond de rezervă	81.542.694
Ef. Publ. (preț de cost)	604.087.843
Imprum. pe term. lung	436.219.458
Imprum. pe term. scurt.	372.642.006
Imprum. pe lombard	83.438.103
Disponibil	832.489.573

Totalizând împrumuturile pe termen lung și pe termen scurt, în clipa de față, constatăm că C. E. C. a acordat următoarele credite pentru a încuraja viața economică, socială și culturală.

Industrie	174.229.028	Biserici	44.131.443
Agricultură	53.810.192	Igiena Publică	22.969.535
Comerțul	82.661.729	Șosele, lucr. edil.	37.367.029
Școale	137.974.754	Intrepr. comunale	151.540.052

Toate aceste cifre dovedesc cu prisosință că politica de plasamente a C. E. C.-ul a fost dominată de interesele superioare ale Economiei naționale și a culturii românești.

Politica de viitor

Dacă acum privim politica de viitor, noi credem că ea trebuie, în primul rând, să fie bazată pe experiența trecutului.

Plasamentele pe termen scurt trebuiesc întreținute, prin sprijinirea C. F. R., prin susținerea Cooperativelor furnizoare ale armatei și prin crearea de noi debușuri, între care întvedem scontarea creanțelor ale Cassei Monopolului Alcoolului.

Plasamentele pe termen lung, prin care se ajută orașele și județele, nu trebuie să înceteze. Însă, ele trebuiesc acordate cu mare scrupulozitate și pe cât posibil cu maximul de siguranță.

În această privință, o concluzie între Creditul Județan și C. E. C. se poate înfăptui prin absorbțiunea, cel puțin în parte, a obligațiunilor emise de Credit, pentru propășirea orașelor și județelor.

Prin lombardarea sau cumpărarea obligațiunilor, emise de creditul ipotecar, rural și mai târziu, cel urban și industrial, se poate înfăptui o serioasă și onestă conlucrare între aceste instituții și C. E. C.

Însă, mai presus de toate, Statul, care a acordat Cassei de Economii un privilegiu, este îndreptățit a găsi un sprijin, participând la subscripții susținând cursurile rentelor prin cumpărare sau lombardare, și chiar ajutând trezoreria la nevoie prin bonuri de tezaur, cu condiția ca bugetele echilibrate să-i asigure plata, în chiar exercițiul în curs.

Muntele de pietate, a cărui existență s'a prăbușit, trebuie reclădit. Poporul nevolnic trebuie să găsească, ca pretutindeni, un credit eficient și ușor, care să aline suferințele și să îndrepte rănilor.

O conlucrare a C. E. C.-ului cu o nouă instituție de Stat, pentru care avem întregul sprijin a d-lui ministru al finanțelor, trebuie înfăptuită, cât mai curând, pentru ca opera C. E. C.-ului să fie desăvârșită pentru toate straturile sociale ale țării.

Dacă însă politica de plasament constituie unul din scopurile C. E. C.-ului, țelul principal, obiectivul care continuu trebuie să fie în fața noastră, este dezvoltarea simțului de economie a păturii țărănești, elementul de bază cu mult cel mai covârșitor al populației țării românești.

Faptul, că economiile rurale însumează abia 10 la sută din totalul depunerilor este fenomenul cel îngrijorător, scopul trebuind să ne fie reducerea acestei populații prin înjgheburile simțului de agonisală și prin reîncrederea în instituțiile naționale de economie.

În școlile normale și seminare ca și în universități tineretul intelectual trebuie să capete instrucțiuni, trebuie să li se împlanteze flacăra de entuziasm, pentru ca veniți la țară, de pe catedră și de pe amvon să știe și să propovăduiască nobilul sentiment al agonisirei.

El trebuie să arate țărănimii, că epoca de sprijin pe ajutorul material al statului a dispărut, ei trebuie să îi facă să înțeleagă, că sacrificiile făcute prin expropriere trebuie să fie răsplătite prin dezvoltarea economiilor, care să-i facă de sine stătători.

Mai mult, cărturarilor dela sate trebuie să-i îmboldească pe săteni ai face conștienți de solidaritatea care îi leagă de Stat, solidaritate care se manifestă prin participarea la chiar existența Statului român.

Numai solidarizând elementul rural cu cel urban plămădind tot neamul nostru într'un mănunchi, Statul român poate păși cu încredere spre destinele viitorului nostru.

Dacă politicește independența românilor a fost înfăptuită de Vodă Carol I și de Regele Ferdinand, cu toții să nădăjduim, că neatârnată economică, singura temelie pe care propășește un neam, va fi desăvârșită sub domnia M. S. Regelui Carol II-lea.